

Súd: Okresný súd Trnava
Spisová značka: 14P/24/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2121202612
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 01. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Andrea Tomašovičová
ECLI: ECLI:SK:OSTT:2022:2121202612.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Trnava v konaní vedenom pred sudkyňou Mgr. Andreou Tomašovičovou, vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: Q. Z., T.. XX.XX.XXXX, H. I. XXX, v konaní zastúpené procesným opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Trnava, dieťa rodičov - matka: Z. Z., T.. XX.X.XXXX, H. I. XXX, zastúpená: JUDr. Miloš Chrenko, advokát so sídlom Hlavná 23, Trnava, otec: I. Z., T.. XX.X.XXXX, U. H. V. XX, U..Č.. H. Y. XX, U., zastúpený: JUDr. Adrián Suchánek, advokát so sídlom Grösslingova 6-8, Bratislava, o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu, takto

rozhodol:

I. Súd zveruje maloletého Q., T.. XX.XX.XXXX do osobnej starostlivosti matky s účinnosťou od 30.4.2021. Obaja rodičia sú oprávnení maloletého zastupovať v bežných veciach a spravovať jeho majetok.

Otec je povinný prispievať na výživu maloletého Q. sumou 250 eur mesačne, vždy do 15.dňa v mesiaci vopred k rukám matky, počnúc dňom 30.4.2021.

Otec je povinný zaplatiť zročné výživné na maloletého za obdobie od 30.4.2021 do 31.1.2022 v sume 1.124,33 eur, v pravidelných splátkach po 31 eur mesačne spolu s bežným výživným, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky, počnúc dňom právoplatnosti rozsudku, pod následkom straty výhody splátok.

II. Otec je oprávnený stýkať sa s maloletým Q. každý páry týždeň v stredu v čase od 16.30 hod do 18.30 hod., každý nepáry týždeň v utorok a vo štvrtok v čase od 16.30 hod. do 18.30 hod., a každý páry týždeň v sobotu v čase od 9.00 hod. do 13.00 hod., za prítomnosti matky maloletého. Otec si maloletého v čase začiatku styku prevezme v mieste bydliska matky a v čase skončenia styku maloletého v mieste bydliska matky odovzdá. Matka je povinná maloletého na styk s otcom riadne pripraviť.

III. Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Matka sa svojim návrhom doručeným súdu dňa 30.4.2021 domáhala vydania rozhodnutia, ktorým by súd upravil výkon rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu keď navrhovala, aby bol maloletý Q. zverený do jej osobnej starostlivosti a otcovi aby bola uložená povinnosť prispievať na výživu dieťaťa sumou 330 eur mesačne, ktorá suma zodpovedá primeraným potrebám maloletého a príjmovým možnostiam otca maloletého. Zároveň navrhovala otcovi upraviť aj rozsah styku s dieťaťom, pričom tento žiadala určiť vzhľadom na nízky vek za jej prítomnosti.

2. Svoj návrh odôvodnila tým, že maloleté dieťa pochádza z manželstva, ktoré manželstvo ešte stále trvá, i keď sa v súčasnosti nachádza vo vážnej kríze. V dôsledku manželských rozporov dňa 17.4.2021 matka odišla spolu s maloletým zo spoločnej domácnosti a odsťahovala som sa do rodinného domu vo vlastníctve jej rodičov. Otec maloletého jej od odchodu z domácnosti na výživu maloletého neprispieva. Dieťa má 6 mesiacov a je úplne odkázané na jej osobnú starostlivosť. Matka mu zabezpečuje celodennú starostlivosť. Výdavky maloletého na stravu predstavujú cca 150 eur a pozostávajú z výdavkov na sušené mlieko cca 75 eur a z výdavkov na kaše, výživy, ovocie a zeleninu. Ostatné výdavky na oblečenie, hygienické potreby a kozmetiku predstavujú cca 150 eur mesačne, výživové doplnky cca 10 eur mesačne. Matka je na materskej dovolenke, dávku materského poberala v období do 3.5.2021 v priemernej sume 720 eur mesačne, v ďalšom období bude poberať rodičovský príspevok v sume 378,10 eur mesačne, okrem toho poberá prídavok na dieťa. Spolu s dieťaťom býva v rodinnom dome vo vlastníctve jej rodičov, ktorí od nej vzhľadom na nepriaznivú finančnú situáciu príspevok na bývanie nepožadujú, ide však len o riešenie dočasné, do doby, kým si nájde vlastné bývanie. Matka vlastní trojizbový byt v Trnave, tento však užívajú nájomcovia, príjem z prenájmu bytu je 670 eur, avšak výdavky spojené s bytom sú cca 550 eur, pozostávajúce zo splátky hypotéky 302 eur, poplatkov za správu 157 eur, koncesionárskych poplatkov 5 eur, za elektrinu 35 eur, poistenie 32 eur, internet 13 eur. Otec dieťaťa pracuje v spoločnosti Mobil Trade s.r.o. s mesačným príjmom cca 1.350 eur netto. Je výlučným vlastníkom bytu na Y. O. XX D. U., v ktorom i aktuálne býva. Má k dispozícii služobný automobil, ktorý môže používať aj na súkromné účely. Nakoľko s otcom maloletého dieťaťa nežijú v spoločnej domácnosti, otec maloletého si v súčasnej dobe neplní svoju vyživovaciu povinnosť a k žiadnej dohode nedospeli, matka žiadala, aby ich rodičovské práva a povinnosti k maloletému dieťaťu upravil súd.

3. Matka na pojednávaní uviedla, že do 17.4.2021 žili s otcom dieťaťa v spoločnej domácnosti, s ktorým však spoločne nehospodarili, pretože výdavky týkajúce sa dieťaťa z väčšej časti hradila sama. Výdavky na potraviny a drogériu hradili s otcom na polovicu a otec dieťaťa platil náklady na byt, ktorý je v jeho vlastníctve, keď platil energie a hypotéku. Dňa 17.4.2021 odišla aj s maloletým bývať ku svojim rodičom do rodinného domu v ich vlastníctve. Otec jej spočiatku na výživu dieťaťa neprispieval žiadnou sumou, od 19.5.2021 jej začal platiť každý mesiac sumu 120 eur a takto jej na dieťa platí až doposiaľ. Medzičasom bolo ich manželstvo rozvedené rozsudkom Okresného súdu Trnava č.k. 38P/24/2021-73 zo dňa 26.10.2021, ktorým na čas po rozvode bolo dieťa zverené do jej osobnej starostlivosti a otcovi bola uložená povinnosť platiť na výživu dieťaťa sumou 250 eur mesačne, zároveň bol upravený aj rozsah styku otca s dieťaťom. Dňa 3.9.2021 bolo rozhodnuté Okresným súdom Trnava aj o výživnom na manželku, a to uznesením o schválení zmiernosti č.k. 31Pc/13/2021-63, ktorým bola otcovi dieťaťa určená povinnosť platiť matke dieťaťa ako svojej manželke na výživu sumu 170 eur mesačne s účinnosťou od 1.7.2021, pričom toto uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 10.9.2021. Matka od 10.5.2021 poberá rodičovský príspevok mesačne vo výške 378,10 eur a prídavok na dieťa vo výške 25,50 eur. Od júna 2021 odišla bývať s dieťaťom do bytu, ktorý je vo vlastníctve rodičov, pretože nechcela zostať bývať v dome u svojich rodičov, i keď mala túto možnosť. Za bývanie v byte platí svojim rodičom mesačne sumu 200 eur, ďalšie výdavky s bývaním nemá. Maloletý Q. je v osobnej starostlivosti svojej matky. Výdavky na dieťa matka odhaduje na 250 eur mesačne, pričom táto suma pozostáva z výdavkov na stravu 100 eur, na oblečenie a hygienické potreby 100 eur, na probiotiká a vitamíny 20 eur, od júna 2021 chodí s dieťaťom na kurz plávania, kde platí na dva mesiace sumu 115 eur a od októbra 2021 chodia na ďalší kurz, za ktorý je poplatok 95 eur na obdobie troch mesiacov. Dieťa je zdravé a výdavky na jeho starostlivosť sú bežného charakteru. Ani matka zvýšené výdavky na seba nemá. Od mája 2021 jej otec platí na výživu dieťaťa mesačne sumu 120 eur a od 1.7.2021 jej platí aj ďalšiu sumu 170 eur, ako výživné manželke. Nad rámec výživného jej neplatí žiadnu sumu. Otec sa stretával s dieťaťom v priemere 1-2 krát týždenne a stretnutia prebiehali za jej prítomnosti. Ohľadom stretávania sa vedeli dohodnúť, stávalo sa však, že otec na stretnutie buď meškal, neprišiel, alebo jej nedal vedieť kedy príde. Otec nemá vedomosť ako sa o dieťa postarať, nevie čo jedáva a ako často jedáva. Je toho názoru, že otec nevie samostatne zabezpečiť starostlivosť o dieťa, a to aj vzhľadom na psychický stav dieťaťa, ktoré je na ňu naviazané. Matka preto žiadala upraviť styk otca v každú párnú stredu od 16.30 hod. do 18.30 hod., párnú sobotu od 9.00 hod. do 11.00 hod. a nepárny týždeň v utorok a štvrtok od 16.30 hod. do 18.30 hod. za jej prítomnosti.

4. Právny zástupca matky poukázal na skutočnosti zistené ohľadom pracovného príjmu otca, ktorý o tento svoj príjem prišiel z dôvodov na svojej strane a teda je potrebné prihladiť na príjem, ktorý by mohol dosahovať aj v súčasnej dobe. Matkou navrhovaná suma výživného predstavuje zhruba 22 % príjmu, ktorý by otec mohol dosahovať. Čo sa týka úpravy styku otca s dieťaťom, ešte v rámci

rozvodového konania rodičia absolvovali na Referáte poradensko psychologických služieb asi 4 sedenia a zo správy Mgr. Pavelekovej z týchto sedení vyplýva odporúčanie realizovať styk otca za prítomnosti matky. Podľa vyjadrení matky, otec sa nikdy samostatne a sám bez jej prítomnosti o dieťa nestaral. Matka opustila spoločnú domácnosť v čase, kedy malo dieťa pol roka a od tej doby sa otec stretával s dieťaťom len za prítomnosti matky. Preto matka trvá na tom, aby minimálne v období nasledujúceho roka prebiehal styk za jej prítomnosti, následne keď bude dieťa väčšie, bude môcť styk prebiehať bez prítomnosti matky. Suma 2.000 eur, ktorú otec poukázal matke, bola časť svadobného daru, ktorý dostali ako manželia a ktorý si otec v celosti ponechal. Preto na naliehanie matky jej polovicu z týchto darov vrátil. Nešlo o plnenia na výživu maloletého a túto sumu preto nie je možné započítať do zročného výživného na dieťa.

5. Otec na pojednávaní uviedol, že po odchode matky z domácnosti, jej v priebehu apríla dal v hotovosti sumu 1.000 eur na výživu dieťaťa a v rámci toho istého mesiaca jej poslal na účet ďalších 1.000 eur, tiež na výživu dieťaťa. Z peňazí, ktoré na svadbe vyzbierali, zostala po odchode matky na jeho účte suma 2.000 eur. Na tieto peniaze si matka robila nárok s odôvodnením, že peniaze budú určené na výživu dieťaťa. Preto jej ich zaslal v celej výške, najprv dal matke 1.000 eur v hotovosti a koncom apríla jej ďalších 1.000 eur poslal na účet. Otec z tohto dôvodu žiadal, aby mu táto suma bola započítaná na zročné výživné. Od mája 2021 matke platí 120 eur mesačne. Do 31.5.2021 bol zamestnaný v spoločnosti Mobil Trade s.r.o. Bratislava a od 1.6.2021 je vedený na úrade práce, poberá podporu v nezamestnanosti 1.079 eur. Ďalší príjem nemá. Preto je schopný platiť výživné vo výške 200 eur mesačne. Býva v byte ktorý je v jeho vlastníctve, platí hypotéku vo výške 371 eur, za správu bytu platí 170 eur, predávok na elektrinu 28,50 eur, TV 12 eur, internet 13,50 eur. Žiadne zvýšené výdavky nemá. Od matky vie, že veci pre dieťa jej zabezpečujú rodinní príslušníci, preto je otáznne, či má matka v skutočnosti výdavky na oblečenie v takej výške, ako uvádza. Otec nevie, aká je primeraná suma výdavkov na oblečenie dieťaťa, vie uviesť len výdavky na dieťa počas tej doby, kým je dieťa a ním, keď počas tejto doby ho matka 1 krát prebalí, vypije jeden džús a zje jeden zemiak. Kупuje dieťaťu oblečenie možno každé tri mesiace, naposledy kúpil v decembri body v hodnote 50 eur, predtým v lete kúpil topánky v hodnote 50 eur a na meniny dieťa dostalo balíček s vitamínmi a probiotikami. Pokiaľ ide o výdavky na kurzy, tieto matka vynakladá bez jeho vedomia. Otec poukázal na to, že matka neuviedla, že má príjem aj z prenájmu svojho trojizbového bytu v Trnave, ktorý prenajíma od júna 2019 za nájomné vo výške 670 eur mesačne. S matkou sa na jeho stretávaní s dieťaťom nevedeli zhodnúť. Čas a miesto uskutočnenia stretnutí riadila matka, pretože sa vždy prispôbil, styk s dieťaťom trval približne hodinu a pol, naposledy dieťa ani nevidel, pretože na posledné stretnutie prišiel aj so svojou matkou, pričom matka dieťaťa vybuchla. Posledné stretnutie matka podmienila tým, že si má priniesť vlastný kočík. O dieťa sa podľa jeho názoru vie samostatne postarať, sám bol dieťa kočíkovať v čase, keď dieťa spalo. Styk navrhol upraviť každý páry pondelok od 17.00 hod. do 19.00 hod. a v sobotu toho týždňa od 9.00 hod. do 13.00 hod., každý nepárny týždeň v utorok a vo štvrtok od 17.00 hod. do 19.00 hod. a to bez prítomnosti matky.

6. Matka po tom, čo na to otec poukázal potvrdila, že vlastnila byt, ktorý prenajíkala do 31.8.2021. Mesačne jej nájomcovia platili nájomné vo výške 670 eur, z toho mala po odrátaní výdavkov na energie zisk okolo 120 eur. Po ukončení nájomnej zmluvy musela uhradiť vzniknutý dlh vo výške okolo 1.340 eur, preto už nemala záujem byt prenajímať a ponúkla ho na predaj. Byt v decembri 2021 predala za kúpnu cenu 155.000 eur. Pokiaľ ide o sumu 2.000 eur, túto jej otec nevyplatil na výživu dieťaťa, ale išlo o vyrovnanie s otcom, ktorý po jej odchode z domácnosti použil tieto peniaze bez jej vedomia, preto si takýmto spôsobom prerozdělili veno. Tiež potvrdila, že v lete dostala od otca 50 eur na topánky ktoré dieťaťu kúpila, ostatné veci, ktoré otec malému kúpi, si ponechá u seba, nič im nedáva domov.

7. Zástupkyňa procesného opatrovníka navrhla na čas do rozvodu manželstva zveriť maloleté dieťa do osobnej starostlivosti matky a výživné upraviť primerane zárobkovým schopnostiam a možnostiam otca. Stretávanie otca s dieťaťom navrhla upraviť v zmysle návrhu matky, a to za jej prítomnosti.

8. Súd vykonal dokazovanie výsluchom rodičov dieťaťa, oboznámil sa s listinnými dôkazmi založenými v spise, najmä s rodným listom maloletého Q., s rozhodnutím Sociálnej poisťovne pobočka Trnava o priznaní nároku na materské matke, s potvrdením o pracovnom príjme otca, s oznámením Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Pezinok, odboru služieb zamestnanosti, s oznámením Sociálnej poisťovne pobočka Bratislava o vyplatených dávkach v nezamestnanosti otcovi, so správou z prešetrenia pomerov, a zistil nasledovný skutkový stav veci.

9. Z rozhodnutia Sociálnej poisťovne pobočka Trnava súdu vyplynulo, že matke bol priznaný nárok na materské v období od 14.9.2020 do 9.5.2021 vo výške 24,52417500 eur za deň.

10. Z oznámenia spoločnosti Mobile Trade s.r.o. Bratislava, bývalého zamestnávateľa otca súd zistil, že pracovný pomer otca trval od 1.9.2015 do 31.5.2021, pracovný pomer bol rozviazaný dohodou z dôvodu nespokojnosti s výkonom práce zamestnanca pre nedostatočnú pracovnú disciplínu a pre neplnenie si povinností. Čistý mesačný príjem dosahoval v priemernej výške 1.561,62 eur a pokiaľ by zotrval v pracovnom pomere, bol by jeho čistý príjem vo výške 1.300 - 1.400 eur mesačne.

11. Z oznámenia Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Pezinok, odboru služieb zamestnanosti súd zistil, že otec dieťaťa je vedený v evidencii uchádzačov o zamestnanie od 1.6.2021 a evidencia trvá.

12. Z oznámenia Sociálnej poisťovne pobočka Bratislava súd zistil, že otcovi boli v období od 1.6.2021 do 30.11.2021 vyplatené dávky v nezamestnanosti v priemernej výške 1.079 eur mesačne.

13. Podľa § 36 ods. 1 veta prvá a druhá Zákona o rodine, rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti.

14. Podľa § 62 ods. 1 a 2 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

15. Podľa § 62 ods. 4 veta prvá Zákona o rodine, pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará.

16. Podľa § 62 ods. 5 Zákona o rodine, výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

17. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

18. Podľa § 77 ods. 1 Zákona o rodine, právo na výživné sa nepremlčuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov späťne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

19. V predmetnej veci mal súd preukázané, že maloletý Q. sa narodil v manželstve svojich rodičov, ktorí nežijú v spoločnej domácnosti od 17.4.2021, teda od doby, keď malo dieťa pol roka. Matka aj s dieťaťom spočiatku bývala v domácnosti svojich rodičov a od júna 2021 býva v prenajatom byte vo vlastníctve svojich rodičov, ktorým platí mesačne 200 eur. Do 9.5.2021 bolo matke vyplácané materské v priemernej výške 740 eur a od 10.5.2021 poberá rodičovský príspevok vo výške 378,10 eur. Okrem toho poberá prídavok na dieťa 25,50 eur mesačne. V období od 1.7.2021 bolo matke priznané výživné na manželku vo výške 170 eur mesačne rozhodnutím Okresného súdu Trnava sp. zn. 31Pc/13/2021, ktoré výživné jej patrilo do 21.1.2022, kedy nadobudol právoplatnosť rozsudok o rozvode manželstva. Do decembra 2021 vlastnila byt v Trnave, ktorý do 31.8.2021 prenajímala za 670 eur mesačne a ktorý v decembri predala za kúpnu cenu 155.000 eur. Na seba matka zvýšené výdavky nemá. Maloletý Q. je v osobnej starostlivosti svojej matky, ktorá mesačne vynakladá výdavky na starostlivosť o neho podľa jej vlastného vyjadrenia v celkovej sume 250 eur (strava 100 eur, oblečenie a hygiena 100 eur, vitamíny a probiotiká 20 eur, okrem toho má výdavky aj na kurz plávania 57,50 eur a ďalší kurz cca 32 eur). Otec bol do 31.5.2021 zamestnaný a dosahoval pracovný príjem v priemernej výške 1.561,62 eur v čistom. Tento pracovný pomer bol ukončený na podnet zamestnávateľa. Od 1.6.2021 je vedený v evidencii uchádzačov o zamestnanie a do 30.11.2021 poberal podporu v nezamestnanosti v priemernej výške

1.079 eur mesačne. Býva v byte vo svojom vlastníctve, zvýšené výdavky na svoje osobné potreby nemá. Mesačne spláca hypotéku 371 eur, za správu bytu 170 eur, na elektrinu 28,50 eur, TV 12 eur, internet 13,50 eur. Od mája 2021 platí otec matke na výživu dieťaťa mesačne sumu 120 eur a od 1.7.2021 platí matke aj sumu 170 eur ako výživné manželke. Obaja rodičia majú vyživovaciu povinnosť len voči Q., iný majetok väčšej hodnoty okrem už uvedeného, nevlastnia. Manželstvo rodičov dieťaťa bolo medzičasom, v priebehu tohto konania, rozvedené rozsudkom Okresného súdu Trnava č.k. 38P/24/2021-73 zo dňa 26.10.2021, ktorým na čas po rozvedení bolo dieťa zverené do osobnej starostlivosti matky a otcovi bola uložená povinnosť platiť na výživu dieťaťa sumou 250 eur mesačne, zároveň bol upravený aj rozsah styku otca s dieťaťom. Tento rozsudok nadobudol právoplatnosť v časti rozhodnutia o rozvedení manželstva dňa 21.1.2022.

20. O maloletého Q. sa po celú dobu osobne stará matka, ktorá riadne zabezpečuje jeho výchovu, preto súd nevidel žiaden dôvod, aby menil výchovné prostredie dieťaťa. Z toho dôvodu súd zveril maloletého do osobnej starostlivosti matky, keď s jeho zverením matke súhlasil aj otec dieťaťa a rovnako tak ani procesný opatrovník nezistil pochybenia v starostlivosti matky o dieťa, pre ktoré by mu maloletý nemohol byť zverený. Súd zároveň prihliadol aj na nízky vek dieťaťa, pre ktorý je v jeho záujme, aby mu starostlivosť zabezpečovala práve matka.

21. Pri určení výšky výživného súd vychádzal z vyššie uvedených zákonných ustanovení. V zmysle § 75 Zákona o rodine, súd pri určovaní výživného musí prihliadať nielen na odôvodnené potreby oprávnených detí, ale aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného rodiča, a to aj vtedy, ak sa tento povinný rodič vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania alebo zárobku. Z tohto citovaného ustanovenia zákona vyplýva, že konkrétna výška výživného je ovplyvňovaná faktormi jednak na strane výživou oprávneného dieťaťa, a jednak na strane povinného, v tomto prípade otca. Na strane oprávneného dieťaťa je potrebné skúmať jeho skutočné odôvodnené potreby s ohľadom na zákonnú mieru povinnosti rodiča, ktorá je daná tým, že dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov. Oprávnené potreby dieťaťa pritom nezahŕňajú iba najzákladnejšie potreby, za ktoré sa považuje stravovanie, bývanie, obliekanie sa, ale aj širšie potreby, zdravotné, kultúrne, súvisiace s dochádzkou do školy, strávenie voľného času a pod., pričom tieto závisia predovšetkým od veku, prípadne zdravotného stavu. Medzi odôvodnené potreby nepatria len pravidelné mesačné výdavky, ale aj náhodné nepravidelné výdavky, napr. rôzne výlety, prípadne dovolenky a podobne. Pre úplnosť je tu potrebné uviesť, že v prejednávanej veci, vzhľadom na nízky vek dieťaťa, jeho oprávnené potreby aktuálne zahŕňajú výdavky hlavne na stravovanie, bývanie, obliekanie, hygienu a výdavky v súvislosti so zachovaním zdravia dieťaťa. Na strane povinného rodiča sa tiež skúmajú jeho schopnosti, možnosti, majetkové pomery, počet vyživovaných osôb. Prihliadne sa nielen na jeho schopnosti a faktické príjmy, ale i na jeho možnosti, t.j. na to, čo je objektívne možné, aby zarobil s ohľadom na svoj vek, zdravotný stav, kvalifikáciu, odbornosť, nadanie, vedomosti, zručnosti, pracovné skúsenosti i situáciu na trhu práce. Súd je povinný prihliadať tiež na zárobkové možnosti povinného rodiča podľa príjmov z obdobia pred zmenou zamestnania vtedy, ak sa preukáže, že rodič sa vzdal bez vážneho dôvodu výhodnejšieho zamestnania alebo zárobku. V takomto prípade je súd povinný skúmať dôvody, ktoré ho viedli k strate na príjmoch alebo majetku.

22. V tejto súvislosti súd poukazuje na oznámenie bývalého zamestnávateľa otca, spoločnosti Mobile Trade s.r.o. Bratislava, z ktorého vyplynulo, že pracovný pomer otca bol rozviazaný z dôvodu nespokojnosti zamestnávateľa s výkonom jeho práce, pre nedostatočnú pracovnú disciplínu a pre neplnenie si povinností. Dôvody, pre ktoré bol pracovný pomer ukončený, boli zapríčinené samotným otcom, teda otec sa vlastnou vinou pripravil o pracovný príjem, ktorý by inak dosahoval z pracovnej činnosti a z ktorého by mal možnosť platiť maloletému výživné v potrebnej výške. Táto skutočnosť však nemôže byť na ťarchu maloletého, keď sa otec svojim nezodpovedným prístupom k plneniu si pracovných povinností pripravil o príjem a tým ohrozil možnosť plniť si riadne vyživovaciu povinnosť. Táto skutočnosť za žiadnych okolností by nemohla mať za následok určenie vyživovacej povinnosti na maloletého zo strany otca v nižšej výške, keď v zmysle ustanovení Zákona o rodine, vyživovacia povinnosť rodičov má prednosť aj pred inými výdavkami rodičov a otec si musí byť vedomý toho, že v prvom rade si musí zabezpečiť príjem tak, aby mohol pravidelne a včas uhrádzať výživné na maloletého, a až potom si uhrádzať ďalšie náklady. Aj z tohto dôvodu súd nemohol určiť výživné na maloletého Filipa v nižšej výške, keď bol preukázaný vek dieťaťa a aj jej potreby v takej výške, ktorá odôvodňovala určiť výživné tak, ako je uvedené vo výroku rozhodnutia.

Otec svojim správaním (nedostatočná pracovná disciplína a neplnenie si povinností) zapríčinil skončenie pracovného pomeru z iniciatívy zamestnávateľa, pričom na takéto jeho správanie sa s poukazom na ustanovenie § 75 ods. 1 Zákona o rodine nahliada ako na vzdanie sa bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania. V takomto prípade sa uplatňuje princíp potenciality príjmov osoby povinnej platiť výživné oprávnenej osobe, keď súd neprihliada len na skutočné príjmy povinného, ktoré dosahuje v čase vyhlásenia rozsudku, ale vychádza z jeho potenciálnych príjmov, to znamená z príjmov, ktoré povinný potenciálne mohol mať pokiaľ by zotrval vo svojom predchádzajúcom zamestnaní, prípadne by ich mohol mať vzhľadom na svoj vek, zdravotný stav, schopnosti, stupeň dosiahnutého vzdelania, prax a dopyt na trhu práce. Na zníženie alebo stratu príjmu povinného by súd prihliadal len v prípade jednoznačného preukázania, že k takejto zmene príjmu došlo v dôsledku objektívnych príčin bez zavinenia povinného. Z vyššie uvedeného je možné uzavrieť, že negatívne dopady na možnosť platiť výživné v súdom určenej výške si zapríčinil otec sám tým, že z ostatného zamestnania musel odísť pre prístup k práci, preto bolo dôvodné vychádzať pri určení výšky výživného z jeho príjmu, ktorý dosahoval v ostatnom zamestnaní. Otec dosahoval v pracovnom pomere čistý mesačný príjem v priemernej výške 1.561,62 eur a pokiaľ by v tomto pracovnom pomere aj naďalej zotrval, bol by jeho čistý príjem vo výške 1.300 - 1.400 eur mesačne. Podľa zaužívanej súdnej praxe platí, že výživné, ktoré hradí povinný rodič na všetky deti, ku ktorým má vyživovaciu povinnosť, by malo predstavovať 20 % - 30 % jeho čistého príjmu, samozrejme s prihliadnutím na individuálne okolnosti každého konkrétneho prípadu. Podľa názoru súdu s prihliadnutím na skutkové zistenia, otec je vzhľadom na svoj príjem a pomery, výživné v určenej výške 250 eur schopný platiť, a to hlavne preto, že táto výška je dokonca ešte nižšia ako dolná hranica 20 % z vyššie uvedeného rozmedzia, keď z priemernej čistej mzdy otca vo výške 1.561,62 eur predstavuje 20 % sumu 312 eur. Matka v priebehu dokazovania uviedla, že výdavky na starostlivosť o dieťa má vo výške okolo 250 eur mesačne, svojim návrhom žiadala určiť výživné vo výške 330 eur. V tejto súvislosti súd uvádza, že v prejednávanej veci matka v priebehu konania nepreukázala oprávnené potreby dieťaťa v takom rozsahu, aby odôvodňovali určiť vyššie výživné, prípadne výživné až v takej výške ako matka žiadala, keď vynaloženie vyšších výdavkov ani len netvrdila. Z toho dôvodu súdom určené výživné spolu s prídavkami na dieťa, je podľa názoru súdu v postačujúcej výške a umožní uspokojiť všetky odôvodnené potreby maloletého v celej miere.

23. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti, súd návrhu matky vyhovel, maloleté dieťa zveril do jej osobnej starostlivosti a otcovi určil povinnosť platiť výživné vo výške 250 eur mesačne, keď súd pri súčasnom zohľadnení odôvodnených potrieb dieťaťa ako aj schopností a opodstatnených výdavkov otca nevyhnutných na krytie jeho osobných potrieb dospel k záveru, že otec maloletého Q. má možnosť a schopnosť platiť na výživu dieťaťa výživné v určenej výške.

24. Súd upravil práva a povinnosti rodičov voči dieťaťu odo dňa podania návrhu na súde, teda od 30.4.2021, a to s poukazom na citované ustanovenie § 77 ods. 1 Zákona o rodine, keď rozhodné obdobie z ktorého súd vychádzal pri svojom rozhodovaní, bolo obdobie od podania návrhu. Otec v tomto období od podania návrhu na súde do rozhodnutia súdu vo veci samej, teda od 30.4.2021 do 31.1.2022, si výživné na dieťa platil v nižšej miere, mesačne sumou 120 eur, z toho dôvodu mu vzniklo zročné výživné v sume 1.124,33 eur (za 9 mesiacov od mája 2021 do januára 2022 v sume po 250 eur mesačne spolu s alikvótnou časťou za 1 deň mesiaca apríl 2021 vo výške 8,33 eur, výživné v celkovej výške 2.258,33 eur), po zohľadnení výživného, ktoré za rovnaké obdobie otec matke zaplatil (za 9 mesiacov od mája 2021 do januára 2022 v sume po 120 eur mesačne spolu s alikvótnou časťou za 1 deň mesiaca apríl 2021 vo výške 4 eur, výživné v celkovej výške 1.084 eur) ako aj po započítaní sumy 50 eur, ktorú ako vyplýva zo zhodných tvrdení rodičov, otec dal matke na zakúpenie topánok pre dieťa. Preto súd uložil otcovi povinnosť popri bežnom výživnom zaplatiť aj toto zročné výživné, v pravidelných mesačných splátkach po 31 eur mesačne až do jeho úplného zaplatenia tak, aby celé zročné výživné pri jeho riadnom splácaní bolo splatené do 3 rokov. Súd v súvislosti s výpočtom zročného výživného otca uvádza, že do zročného výživného nezapočítal sumu 2.000 eur, ktorú otec poslal matke po jej odchode z domácnosti a o ktorej otec tvrdil, že boli určené na výživu dieťaťa. Otec v priebehu konania potvrdil, že suma 2.000 eur mu zostala z celkovo vyzbieranej sumy na ich svadbe. Túto sumu matke vyplatil v apríli 2021, časť v hotovosti a časť jej poslal na účet, pričom mal v úmysle tieto peniaze poukázať na výživu dieťaťa. Otec však v priebehu konania žiadnym spôsobom nepreukázal, že suma 2.000 eur by predstavovala ním vynaložené peniaze s cieľom použiť ich na výživu dieťaťa, a že teda nešlo o peniaze, ktoré by dostali na svadbe. Okrem toho, v zmysle ustanovenia § 76 Zákona o rodine, započítanie vzájomných pohľadávok rodičov na výživné pre maloleté deti nie je možné. S poukazom na tieto skutočnosti, súd nemohol otcovi zaslanú sumu 2.000 eur započítať na úhradu zročného výživného.

25. Podľa § 24 ods. 4 Zákona o rodine, súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržovanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi.

26. Rodičia dieťaťa žiadali, aby bol otcovi aj na čas do rozvodu manželstva upravený styk s dieťaťom. V podstate navrhovali styk v časovo podobnom rozsahu, keď matka žiadala styk každý páry týždeň v stredu od 16.30 hod. do 18.30 hod., v sobotu od 9.00 hod. do 11.00 hod. a nepáry týždeň v utorok a štvrtok od 16.30 hod. do 18.30 hod. a otec žiadal styk každý páry týždeň v pondelok od 17.00 hod. do 19.00 hod., v sobotu toho týždňa od 9.00 hod. do 13.00 hod. a každý nepáry týždeň v utorok a vo štvrtok od 17.00 hod. do 19.00 hod.. Hlavný rozpor medzi návrhmi rodičov podľa názoru súdu však nebol v tom, ktoré dni v rámci týždňa a počas koľkých hodín má byť styk realizovaný, ale to, či bude styk realizovaný za prítomnosti alebo bez prítomnosti matky. Súd na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že vzhľadom k tomu, že rodičia ukončili spolužitie v čase, keď malo dieťa len pol roka, vzhľadom k tomu, že od tej doby sa styk otca s dieťaťom neuskutočnil bez prítomnosti matky v dostatočnom počte tak, aby si mohol ozrejmiť zručnosti v starostlivosti o tak malé dieťa, a v neposlednom rade aj vzhľadom k tomu, že dieťa je ešte veľmi malé, len vo veku 1,5 roka, pričom väčšiu časť jeho života mu zabezpečovala starostlivosť len matka sama, je potrebné, aby sa styk otca uskutočňoval za prítomnosti matky. Počas týchto stretnutí sa otec postupne môže oboznamovať s dieťaťom a v dobe, keď už bude schopný plnohodnotne sa o dieťa postarať, keď aj samotné dieťa bude už staršie a nebude vyžadovať starostlivosť typu prebaľovanie a kŕmenie, môžu rodičia prejsť na stretnutia bez prítomnosti matky. Vzhľadom na takýto záver súdu, o rozsahu styku otca s dieťaťom rozhodol vo výroku II. tak, že styk bude realizovaný v prítomnosti matky.

27. Podľa § 52 Civilného mimosporového poriadku, žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

28. Podľa § 58 Civilného mimosporového poriadku, o nároku na náhradu a o výške trov konania rozhoduje súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

29. O náhrade trov konania účastníkov rozhodol súd v zmysle § 52 Civilného mimosporového poriadku, keď vo výroku III. rozsudku rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, nakoľko v mimosporových konaniach je v zásade vylúčený nárok na náhradu trov konania, pričom súd nezistil naplnenie žiadnej z výnimiek upravených v ustanovení § 53 a nasl. Civilného mimosporového poriadku, keď zároveň nezistil, že by tu boli také okolnosti prípadu, aby bolo možné priznať náhradu trov konania niektorému z účastníkov s poukazom na zásadu spravodlivosti.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie v lehote do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Trnava.

Odvolanie môže podať účastník konania, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané. Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

a) neboli splnené procesné podmienky,

b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,

c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,

- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolaie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolaie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Odvolaie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

Zmena návrhu na začatie konania je v odvolacom konaní prípustná.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní to, čo mu ukladá vykonateľné súdne rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku a v prípade starostlivosti o maloletú a styku s maloletou návrh na súdny výkon rozhodnutia (§ 370 a nasl. CMP).